

**Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIP-806/13-P

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola a mateřská škola Lesná, příspěvková organizace
Sídlo	Lesná 172, 347 01 Tachov
E-mail právnické osoby	skola.lesna@seznam.cz
IČO	75 005 751
Identifikátor	600 073 971
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Jitkou Uhlíkovou, ředitelkou školy
Zřizovatel	Obec Lesná
Místo inspekční činnosti	Lesná 172 a Lesná 163
Termín inspekční činnosti	23. a 24. října 2013

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v Základní škole a mateřské škole Lesná, příspěvkové organizaci (dále „škola“) podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů podle §174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnická osoba vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školského zařízení činnost mateřské školy (dále „MŠ“) s nejvyšším povoleným počtem 25 dětí, základní školy (dále „ZŠ“) s nejvyšším povoleným počtem 45 žáků, školní družiny (dále „ŠD“) s nejvyšším povoleným počtem 25 žáků ve školském zařízení a školní jídelny (dále „ŠJ“) s povoleným počtem 60 stravovaných.

Jednotřídní MŠ sídlí v samostatném pavilonu propojeném s budovou ZŠ. V aktuálním školním roce je zde zapsáno 11 dětí, z nichž 3 jsou v posledním roce před vstupem do ZŠ.

Žádné z dětí nemá speciální vzdělávací potřeby ani odklad povinné školní docházky. Předškolní vzdělávání je realizováno podle Školního vzdělávacího programu „Objevujeme svět pro život“ (dále „ŠVP PV“), který splňuje kritéria souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Doplňkovými aktivitami jsou kroužky „Běhej, skákej, dováděj“ a „Školička angličtiny“.

Jednotřídní ZŠ navštěvuje 11 žáků. V letošním školním roce nemá 1. ročník. Pět žáků se vzdělává ve 2. ročníku a po dvou žácích ve 3. až 5. ročníku. Organizačně je vyučování realizováno jako dvojtřídní (spojen 2. a 3. ročník a 4. a 5. ročník). Škola nevykazuje žádné žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ani žáky integrované. Jejich stravování je zajištěno ve školní jídelně v budově MŠ. Aktuálně platný Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (dále „ŠVP ZV“) „Umět a znát život“ zohledňuje reálné podmínky školy a je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Formou dodatků byly do programu zapracovány povinné úpravy platné od 1. 9. 2013.

Školní družina má jedno oddělení, ve kterém jsou zapsáni všichni žáci školy. Provoz ŠD je stanoven od 11:40 do 14:30 hodin, úplata činí 60,- Kč. Pro její aktivity je využívána samostatná učebna s herními koutky. Činnost ŠD probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání, který byl zpracován v souladu se školským zákonem.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Mateřská škola

Subjekt pravidelně informuje veřejnost o vzdělávací nabídce, velikost školy umožňuje úzkou součinnost učitelek se zákonnými zástupci žáků. Základem vnějšího informačního systému je webová stránka školy, která obsahuje základní údaje o činnosti. Učitelky také pravidelně píší příspěvky do místního regionálního deníku.

O přijetí dětí a žáků k předškolnímu a základnímu vzdělávání nebo o případném odkladu začátku povinné školní docházky vydává ředitelka rozhodnutí v souladu s platnými právními předpisy. Děti a žáci jsou vzděláváni na základě rovných příležitostí, které jsou garantovány jejich právy deklarovanými ve školním řádu, i přístupem školy k jejich individuálním potřebám a možnostem. Výchovné poradenství zajišťuje ředitelka školy, která zprostředkovává kontakty s pedagogicko-psychologickou poradnou a ostatními institucemi. Bezpečné prostředí pro vzdělávání a zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj žáků je zajištěn jejich malým počtem a důsledným individuálním přístupem vyučujících. Dokladem bezpečnosti prostředí je i velmi nízký počet školních úrazů (jeden na školní rok).

Ředitelka splňuje požadavky pro výkon funkce, ve které je od roku 1997. Organizační struktura subjektu je jednoduchá, a vzhledem k velikosti školy funkční. Kontrolní systém ředitelky je založen především na každodenním kontaktu pedagogů navzájem, výměně zkušeností a okamžitým řešení vzniklých situací.

Pedagogickou činnost mateřské školy, která je přímo řízena ředitelkou subjektu, zajišťují dvě nekvalifikované učitelky. Jedna z nich, s 16letou praxí v MŠ, pracuje s dětmi od 7:00 do 13:00. Druhá má stabilní odpolední přímou pedagogickou činnost (13:00-15:45) a dopoledne je provozním zaměstnancem. Tato skutečnost znesnadňuje nutnou realizaci potřebného kvalifikačního studia i účast pedagogů MŠ na vzdělávacích seminářích. Učitelky nejsou odborně metodicky vedeny a zřetelné není ani jejich samostudium. Nekvalifikovanost pedagogického sboru MŠ je zásadním rizikem a má negativní dopad na kvalitu předškolního vzdělávání.

Povinná dokumentace MŠ je vedena, záznamy v třídní knize prokazují naplňování vzdělávacího obsahu ŠVP. Nedostatkem je nefunkční hodnotící systém, který není písemně veden. Neprůkazná je tak sebereflexe učitelky ve vztahu k nastaveným cílům, ale i vzhledem k posunu v rozvoji jednotlivých dětí. Tento nedostatek přetrvává od minulé inspekce.

Pozitivem jsou velmi dobré prostorové podmínky. MŠ disponuje čtyřmi místnostmi pro činnosti u stolků, hru na koberci, stolování a odpočinek. Navíc může využívat i školní cvičebnu. Vybavení MŠ hračkami, výtvarným materiálem, knihami a dalšími pomůckami je převážně starší, vzhledem k počtu přijatých dětí postačující. Počítá se s jeho průběžným doplňováním dle možností zřizovatele. Finanční prostředky byly v posledních letech vynaloženy na rekonstrukci sociálního zařízení, obnovu stolků, židliček, dvou skříněk na hračky a lehátek. Tím se zkvalitnilo vzdělávací prostředí. K větší útulnosti a podnětnosti však v průběhu inspekce v MŠ chyběl výraznější podíl dětské tvořivosti ve výzdobě a odraz právě probíhajícího tématu (Barvy podzimu) v interiéru.

Základní škola

Rovněž prostorové podmínky ZŠ jsou nadstandardní. V přízemí jednopatrové budovy se nacházejí nově zrekonstruované šatny, herna a učebna pro činnost ŠD, v patře jsou 2 prostorné učebny, ředitelna, kabinet a zázemí pro zaměstnance. Školní prostředí včetně výzdoby působí kultivovaně a esteticky. K výuce tělesné výchovy je k dispozici cvičebna a školní zahrada. Materiální podmínky jsou dle finančních možností postupně zkvalitňovány. Škola je zapojena do projektu „EU – Peníze školám“, pomocí kterého se podařilo zkvalitnit oblast výpočetní a prezentační techniky. K dispozici je např. 1 interaktivní tabule a 6 žakovských PC stanic. Výukové programy slouží zejména k procvičování učiva a poskytují žákům zpětnou vazbu a kontrolu plněných úkolů.

Trvalý zájem zřizovatele o udržení školy v obci se projevuje nejen dofinancováním rozpočtu školy, ale i průběžným zkvalitňováním materiálně technických podmínek.

Personální podmínky základního vzdělávání nebyly v době konání inspekce optimální. Výuku zajišťovala kvalifikovaná ředitelka, která je zároveň třídní učitelkou, druhá vyučující si požadovanou kvalifikaci doplňuje studiem na pedagogické fakultě. Předměty výchovného charakteru zabezpečuje nekvalifikovaná vychovatelka ŠD.

K realizaci vzdělávacích programů má škola požadované materiální podmínky. Nastavený styl řízení zabezpečuje plynulý chod subjektu. Odstranitelným rizikem v personálních podmínkách je chybějící kvalifikace pedagogů.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Mateřská škola

ŠVP PV je zaměřen na naplňování klíčových kompetencí potřebných pro další vzdělávání dětí. Předložené třídní plánování působí formálně, zjevně se v jednotlivých letech tvořivě neobměňuje. Úroveň plánování tak nereaguje na aktuální dětskou skupinu. Nejsou zde vymezeny žádoucí pedagogické postupy, které by podporovaly inovaci předškolního vzdělávání.

Malým kolektivem s možností individuálního přístupu ke každému dítěti i vlídným jednáním učitelky byly v průběhu inspekčních hospitací v MŠ vytvářeny příznivé psychosociální podmínky. Denní režim byl plynulý, převažovala spontánní hra. I když nebyla příliš kvalitně podpořena hračkami, prokázala schopnost dětí hrou se zaujmout,

případně spolupracovat s kamarádem. Dětem bylo umožněno samostatně uspokojovat své potřeby spontánního pohybu, otevřené komunikace a hygieny. „Obslužná“ organizace stravování je ale zbytečně omezovala v samostatnosti. Zásadními nedostatky byly chybějící pitný režim, nekorigování vadného držení tužky u předškolních dětí a výtvarná činnost neplně 3letého dítěte u nejvyššího stolku, přestože k dispozici byl i stůl nižší. Respektováno bylo osobní tempo dětí i jejich přání. Nabídkou lákavé činnosti (figurky z kaštanů) byla podněcována jejich tvořivost a zručnost. Prostor byl vytvořen jednoduchým pohybovým aktivitám. Rozhovorem nad obrázky se děti seznamovaly se životem zvířat, čímž si rozšiřovaly znalosti o přírodě. Pozitivem bylo několik otevřených, problémových otázek, které je vedly k přemýšlení. Častěji však dostávaly hotové informace od pedagoga. Nekvalifikovanost učitelky se projevila v tom, že proces vedla intuitivně, bez cíleného naplňování očekávaných výstupů vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“). Celkově zcela chyběly progresivní pedagogické postupy, které by činností přinesly potřebnou hravost, prožitkovost a zábavnost. Tím nebyl pedagogický proces veden v souladu s filozofií RVP PV a nebyl tak dosažen požadovaný stav.

Základní škola

ŠVP ZV je zaměřen na poskytování kvalitního všeobecného základu s důrazem na jazykové a matematické vzdělávání včetně ovládnutí počítače a využívání informačních technologií. Disponibilními hodinami je posílen vzdělávací obsah povinných vyučovacích předmětů český jazyk, matematika, přírodověda a vlastivěda, což odpovídá zaměření ŠVP ZV. Úroveň naplňování cílů programu je ředitelkou sledována a vyhodnocována. Stanovené metody a formy práce rozvíjejí kooperativní učení, vedou žáky k toleranci, ohleduplnosti, ke vzájemné pomoci a k samostatnosti. K naplňování klíčových kompetencí a průřezových témat nemalou měrou přispívají také realizované školní projekty. V letošním školním roce je realizován školní projekt „Historie kolem nás“, který mapuje historii okolí obce a vede žáky k posílení pocitu sounáležitosti s regionem.

V průběhu inspekčních hospitací probíhala výuka vždy ve třídě se spojenými ročníky. Organizace vzdělávacího procesu byla založena na účelném střídání přímé a nepřímé práce. Pozitiva spočívala ve vhodné motivaci žáků, v individuálním přístupu k nim a ve vytváření příjemné pracovní atmosféry. Žáci se projevovali spontánně, přiměřeně věku volili vhodné formy komunikace, pracovali samostatně a se zájmem. Měli k dispozici názorné pomůcky, stavebnice, knihy, počítače a počítačové programy. Funkčně byly do výuky zařazeny didaktické činnosti žáků na interaktivní tabuli. Využívané metody a formy práce většinou vedly k procesu aktivního učení a ke vzájemné spolupráci. Během sledovaných hodin byla učiteli průběžně adekvátně hodnocena činnost žáků, což podněcovalo jejich aktivitu a stimulovalo je k dokončení práce. Prvky sebehodnocení a vzájemného hodnocení byly zaznamenány pouze v části sledovaných hodin.

Zájmové vzdělávání

Činnost ŠD navazuje na vzdělávací cíle ŠVP ZV a sledované aktivity splňovaly požadavky kvalitní pedagogiky volného času. V rámci mimoškolních aktivit mohou žáci také navštěvovat 3 zájmové útvary (Angličtina, sportovní kroužek a kroužek Kuchtík). Zpracovaný ŠVP pro zájmové vzdělávání i dokumentace ŠD vykazovaly formální nedostatky, které byly v průběhu inspekce odstraněny.

Vzdělávací záměry ŠVP ZV jsou naplňovány převážně prostřednictvím efektivních vzdělávacích postupů. Průběh základního i zájmového vzdělávání vykazuje požadovaný stav, nízký počet žáků a přístup vyučujících vytvářejí bezpečné vzdělávací prostředí.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

Z výsledků dětí přítomných v MŠ byly nejvíce patrné pěkné znalosti z oblasti živé přírody podpořené jejich zájmem o encyklopedie i využitím informací z vycházek. Dobře rozvinutá je jejich hrubá motorika ovlivněná prostorovými podmínkami i pravidelně zařazovaným cvičením. Rozvoj jemné motoriky je podporován rukodělnými činnostmi, nevhodně je však přeceňována role omalovánek a pastelek na úkor tvořivé velkoformátové malby štětcem. Správný úchop není včas korigován, což může negativně ovlivnit pozdější psaní. Rozvoj fantazie dětí neumožňovaly zvolené metody práce učitelky. Projevené pěvecké dovednosti dětí nebyly na dobré úrovni. Naopak otevřená komunikace a příznivé vzájemné vztahy svědčily o prosociálním vzdělávacím prostředí v MŠ.

Výsledky dětí prokazují požadovaný stav s dílčími riziky.

Vedení ZŠ průběžně sleduje a analyzuje výsledky vzdělávání, informuje o nich ve výroční zprávě o činnosti školy. Výsledky vzdělávání se ověřují prostřednictvím vlastních evaluačních nástrojů. Žáci 5. ročníku se neúčastnili celoplošného testování vzhledem k technickému stavu výpočetní techniky. V loňském školním roce prospělo všech 14 žáků, z toho 9 s vyznamenáním. Zpětnou vazbou pro další práci je i úspěšnost žáků po vstupu na druhý stupeň ZŠ zjišťovaná ředitelkou školy na školách, kam žáci přecházejí.

Z výročních zpráv o činnosti školy dále vyplývá, že se pravidelně zapojuje do života obce. Je v úzkém kontaktu se zřizovatelem, ředitelka školy je členkou zastupitelstva. Příznivý vliv na život školy má i spolupráce s místními společenskými a sportovními organizacemi. Podle svého zaměření je v kontaktu s ekologickými a neziskovými organizacemi, pedagogicko-psychologickou poradnou, ostatními neúplnými školami v okrese a spádovou školou v Tachově.

V rámci hodnocení instituce vykazují výsledky základního vzdělávání požadovanou úroveň.

Další zjištění

Od roku 2008 je subjekt zapojen do projektu „Recyklohraní“. V ZŠ je dále realizován projekt „Školní mléko“, a „Ovoce do škol“.

Závěry

- a) Silnou stránkou subjektu je finanční podpora a spolupráce se zřizovatelem, nadstandardní prostorové podmínky a malý dětský a žákovský kolektiv umožňující individualizaci vzdělávání. Realizovaný styl řízení přispívá k pozitivnímu vzdělávacímu prostředí. Cíle předškolního i základního vzdělávání jsou naplňovány.
- b) Zásadním nedostatkem v personálním zabezpečení předškolního vzdělávání je přetrvávající chybějící odbornost pedagogické činnosti, která se projevila v rutinních metodách práce bez proniknutí do podstaty integrovaného předškolního vzdělávání. Tím není zajištěn systematický rozvoj osobnosti dětí dle požadavků RVP PV.

- c) ČŠI doporučuje zkvalitnění hodnotícího systému a kontrolní činnosti ředitelky školy vůči MŠ a zintenzivnění metodické práce s pedagogy MŠ.
- d) Od data poslední inspekční činnosti došlo ke zkvalitnění materiálně technických podmínek vzdělávání, i přes snahu ředitelky školy se nepodařilo zabezpečit vzdělávací proces plně kvalifikovaným pedagogickým sborem.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje do 30 dnů zprávu o přijetí opatření ke zlepšení stavu uvedeného v Závěrech písm. b) a c).

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Plzeňský inspektorát, Koperníkova 26, 301 00 Plzeň, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.p@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Zřizovací listina ze dne 9. 10. 2002 čj. 400/02 včetně dodatku č. 1 a 2
2. Rozhodnutí o změně v zápisu v rejstříku škola a školských zařízení vydalo MŠMT čj. 3764/2007-21 s účinností od 1. 9. 2007
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 22. 10. 2013
4. Potvrzení ve funkci ředitelky vydané Obcí Lesná od 1. srpna 2012 ze dne 12. 7. 2012
5. Personální dokumentace pedagogických pracovníků a ředitelky školy, ověřené kopie dokladů o dosaženém vzdělání
6. Osvědčení o Studiu pro ředitele škol a školských zařízení ze dne 15. 6. 2007
7. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2012/2013, 2011/2012
8. Třídní kniha ZŠ platná pro školní rok 2013/2014, třídní výkaz a katalogové listy žáků
9. Výkaz o ředitelství R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2013
10. Výkaz o základní škole M 3 podle stavu k 30. 9. 2013
11. Výkaz o mateřské škole S1-01 podle stavu k 30. 9. 2013
12. Minimální preventivní program pro školní rok 2013/2014 včetně přílohy č. 1
13. Plán mimoškolní činnosti ve školním roce 2013/2014
14. Školní řád s účinností od 2. 9. 2013
15. Rozvrh hodin platný pro školní rok 2013/2014
16. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2013/2014
17. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Umět a znát život“ s platností od 30. 8. 2007 včetně dodatku č. 1 a č. 2
18. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání (ŠVP ŠD) s platností od 4. 9. 2012
19. Vnitřní řád školní družiny ze dne 30. 8. 2012
20. Třídní kniha školní družiny platná pro školní rok 2013/2014

21. Přihlášky žáků do školní družiny pro školní rok 2013/2014
22. Zápis z pedagogických rad za školní roky 2012/2013 a 2013/2014
23. Záznamy z hospitací za školní rok 2012/2013, 2013/2014
24. Inspekční zpráva čj. d4-1107/04-5121 ze dne 12. 5. 2004
25. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Objevujeme svět pro život“ vydaný ředitelkou 31. 8. 2010
26. Třídní kniha MŠ
27. Školní matrika MŠ (Rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání, Evidenční listy (11x)
28. Pracovní povinnosti a rozpis přímé pedagogické práce učitelek MŠ
29. Zápis ze schůze školské rady ze dne 8. 3. 2013 a 20. 11. 2012
30. Kniha úrazů vedená od 1. 9. 2001

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Plzeňském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Lenka Rusnoková, školní inspektorka

Rusnoková v. r.

Mgr. Ivana Bartošová, školní inspektorka

Bartošová v. r.

V Plzni 8. listopadu 2013

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Jitka Uhlíková, ředitelka školy

J. Uhlíková v. r.

V Lesné 12. 11. 2013

Připomínky ředitelky školy

26. 11. 2013

Připomínky nebyly podány.